



Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly

VI saziv
Prolećno zasedanje

Komisija za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije
Br. 18/2018
Priština, 18. april 2018. godine.

Z A P I S N I K

Sednici su prisustvovali: Duda Balje, Lirije Kajtazi, Miljana Nikolić, Saranda Bogujevci, Mirjeta Kaludra, Medžide Mjaku Topali, Ljuljeta Veseljaj Gutaj, i Teuta Hadžiu

Odsutni: Frašër Krasnići, i Albulena Balaj Halimaj

Pomoćno osoblje: koordinator komisije Selman Ymeri, i Sultane Gaši, stručna službenik.

Ostali učesnici: Jahja Luka - UPV; Prenk Đetaj – UPV - CKNL; Kuštrim Gara - UPV-CKNL; Ahmet Grajčevci - KKAPNLK; Besian Bajrami – „Ekonomia Online“; Drita Vitia – „Radio Kosova“.

Sednici je predsedavala predsednica Duda Balje

Pošto nije bilo predloga za izmenu i dopunu dnevnog reda, isti je usvojen u predloženoj formi, i komisija nastavila sednicu prema utvrđenom dnevnom redu, i to:

Dnevni red

1. Usvajanje zapisnika iz prethodnih sednica;
2. Rasprava o obeležavanju nedelje nestalih lica na Kosovu;

1. Usvajanje zapisnika iz prethodnih sednica;

Pošto nije bilo primedbi na zapisnik, predsedavajuća je konstatovala da su zapisnici od 26. i 29. marta 2018. godine, usvojeni bez primedbi.

2. Rasprava o obeležavanju nedelje nestalih lica na Kosovu;

Predsedavajuća je otvorila diskusiju o obeležavanju nedelje nestalih lica na Kosovu, i kazala da sednici prisustvuju vladini predstavnici, te imamo ideju da aktivnosti na obeležavanju ove nedelje započnemo u Skupštini Kosova i pozovemo sve institucije, a trudićemo se da radimo to najbolje moguće.

Teuta Hadžiu kazala je, budući da se približava 27 martu, koji je proglašen od Skupštine Danom nestalih na Kosovu, Skupštini pripada da odredi način obeležavanja tog datuma, jer na žalost do sada nemamo nešto konkretno oko izmene Zakona o nestalima, što je bio zahtev porodica nestalih. Trebalo bi da i funkcionalna komisija dostavlja poruku o tome, kako bi smo što pre započeli izmenu i dopunu Zakona, jer je to legitimni zahtev, a i povodom održavanja akademija u čast nestali stalno se koristi umesto žrtava koristi se izraz mučenici, a da to u VAŽEĆEM Zakonu nema, već samo kao civilne žrtve, te s toga zahtevala je od vladine komisije da zajedno sa skupštinskom komisijom činimo konkretne postupke u tom pravcu,

Predsedavajuća je upoznala prisutne da ima informacije od vlade da će se Zakon raditi u junu, inače i komisija je bila spremna da pokreće inicijativu da ga inicira, međutim o tome ćemo ponovo razgovarati i videti koja je nabolje to raditi

Ljuljeta Veseljaj Gutaj kazala je da je težak osećaj na to ovih dana ne samo za porodice nestalih već i za sve nas, a da o tome nema vidljivih rezultata. Ja sam u prošlom sazivu zahtevala da se pitanje nestalih uvrsti kao tema Briselskih razgovora između Srbije i Kosova, međutim do sada to nije učinjeno, pored nastojanja za pozitivnim promenama u tom pravcu. Ona se izrazila pozitivno po pitanju izmene važećeg zakona, ali i po pitanju kategorizacije civilnih žrtava kao mučenici.

Saranda Bogujevci upoznala prisutne da je zajedno sa poslanikom Andinom Hotijem zatražila skupštinsku raspravu, ne samo o obeležavanju tog datuma, već i za preporuke koje bi pomogle rasvetljavanju sudbine nestalih u bliskoj budućnosti.

Duda Balje je s tim u vezi kazala da je kontaktirala Izvorni centar za nestala lica i da su joj rekli da oni imaju konkretne predloge, i njihov prvi zahtev bio je za finansijsku pomoć i olakšice za upis na univerzitetima.

Jahja Luka kazao je da se pre par dana izradio jedan detaljan izveštaj o tome, te da je on lično zadužen za dosije i poslovima koordinacije sa svim drugim akterima po pitanju nestalih, i da je to rad punim izazovima, međutim neće se izostaviti trud u tom pravcu. Institutom sudske medicine upravlja EULEX koji je do sada često radio bez saznanja kosovskih institucija, što se neće više ponoviti. On je zahtevao od premijera da ovih dana krajem marta i početkom aprila budemo što bliže porodicama nestalih budući da su to teški dani za njih i za celo Kosovo. On je kazao da se o tome formirao i jedan program aktivnosti obeležavanja koji počinje 23. aprila sa davanjem počasti kod spomen-ploče u dvorištu Skupštine i izrazio je želju da se i poslanik Andin Hoti pridruži aktivnostima. On je kazao da

su kontaktirane i porodice nestalih Srba koje imaju tri asocijacije na Kosovu te da će biti jednako tretirani i svi oni koji poštuju kosovske zakone. Na Kosovu ima još oko 100 porodica nestalih koje nisu dali krv za DNK analizu te zatražili smo od EULEX-a da nam da podatke tih porodica kako bi smo ih kontaktirali i ubedili na davanje krvi za DNK analizu jer će se time doprineti identifikaciji mošti. Saradujemo i sa MRSS kazao je on kako bi se što pre

izmenio i dopunio važeći zakon i prosledio se skupštinu. On je predložio iste privilegije za porodice nestalih kao i za porodice pali boraca i ratnih invalida. On je pomenuo jedan slučaj iz Kruše gde su otkopane tri posmrtna mošti a da nisu vraćene godinu dana zbog neodgovornosti EULEX-a, međutim nakon razgovora sa odgovornima rečeno je da će se to vrlo brzo vratiti. Dogovorili smo se sa EULEXom da sve što treba oko otkopavanja groba obaviti s naše strane uz pomoć opština, i nećemo dopistiti politizaciju nestalih. Jedno je sasvim jasno rekao on da je za rasvetljavanje sudbine nestali prava adresa Beograd. U tom pravcu imamo jako dobru saradnju i sa ambasadam SAD-a, Švajcarske, i Ujedinjenog kraljevstva koji su spremni da nam pomažu. On je kazao da je u interesu da se što pre naimenuje direktor sudske medicine, jer je već dva puta ponovljen konkurs. Po pitanju vođenja skupštinske rasprave, on je sugerisao da je potrebno da se to dobro priprema i vodi mirno i detaljno.

Predsedavajuća je kazala da je pročitala u srpskim medijima iz Beograda da je doneta odluka da se gradi jedna Crkva u Batajnici gde se pretpostavlja da postoji kolektivno groblje 100 Albanaca od kojih 75 deca. To su informacije iz Srbije, kazala ona, i upitala da li Kosovske institucije imaju te informacije, uz sugestiju da se pokušava da se razgovorima sa nadležnima u Srbiji, utiče na zaustavljanje tog procesa izgradnje crkve. Ona je predložila da i Komisija uputi pismo reagovanja na to Američkoj ambasadi i drugim relevantnim akterima kako bi oni uticali na obustavljanje izgradnje crkve u Batajnici.

Jahja Luka je s tim u vezi rekao da sa Srbijom nemamo uopšte saradnju po tom pitanju, jer oni naime pitanje razgovora koriste samo da bi eto kazali kao da razgovaraju sa nama, ali ne daju nikakve konkretne rezultate, te greška je kosovskih institucija što nisu pokrenuli optužnicu protiv Srbije za izvršeni genocid na Kosovu, i apelovao je na poslanike da se više čuju po tom pitanju, naročito pošto već imamo dokaze i dokumentaciju o tome.

Saranda Bogujevci kazala je da je pred dve godine bila jedna inicijativa pojedinih beogradskih organizacija da se u Batajnici izgradi spomenik te bilo bi dobro da vidimo mogućnost podrške toj inicijativi.

Prek Detaj kazao je da je Batajnica jedan veliki vojni kompleks, te zavisi u kojem je delu predviđena izgradnja crkve. U Batajnici je otkopano 742 ljudskih tela a iz Srbije vraćeno je 902 ljudskih tela, uključujući Batajnicu, Petrovo selo, Bajnu baštu, Peručaci na granici sa BiH, i Rudnici. Bilo je inicijative od porodica nestalih da se tamo gde su nađena tela nestalih grade spomenici i to ćemo procesuirati u okviru dijaloga sa Srbijom, uz posredovanje Međunarodnog crvenog krsta, a ako saznamo mesto planiranja izgradnje crkve u Batajnici, svakako ćemo reagovati. On je sugerisao dobru koordinaciju aktivnosti obeležavanje nedelje nestalih.

Poslanik **Andin Hoti** je u vezi informacija o izgradnji crkve u Batajnici rekao da mu je jasno da ne postoji saradnja sa Srbijom, ali ako se o tome potvrde pouzdane informacije, može se zatražiti pomoć međunarodnih prijatelja da se stopira takva izgradnja.

Medžide Mjaku Topali kazala je da je od velike važnosti izmena važećeg zakona o nestalima jer su to zahtevale i porodice nastalih koje su izrazile spremnost i interesovanje da se uključe u procesu izmene i daju njihov doprinos. O tome će se vrlo brzo voditi i skupštinska rasprava iz koje će sigurno rezultirati preporuke.

Lirije Kajtazi je pitala koliki je broj dosijea prenesenih sa EULEX-a na domaće institucije? Da li smo kao za to odgovorna komisija zatražili izdvajanje posebnog fonda za stručna usavršavanja kadrova te oblasti i antropologa? Ona je kazala takođe da prilikom sastanaka pojedinih članova komisije sa predstavnicima Ujedinjenog kraljevstva, ovi poslednji izrazili spremnost za davanje pomoći u tom pravcu.

Jahja Luka je kazao da preporuke skupštine biće obavezne za Kosovsku vladu, i dodao da mi upravo imamo antropologa, ali institut i EULEX nisu voljni da ih usavršavaju stručno. On je na kraju informisao članove komisije da će se uskoro održati i Londonski samit na tu temu u julu mesecu ove godine.

Predsedavajuća je nakon iscrpne diskusije konstatovala da će Komisija u ponedeljak 23. aprila u 9:00 časova položiti cveće na spomen ploću pred Skupštinskom zgradom i da će u ime Komisije pred medijima dati izjavu za medije član komisije gospođa Saranda Bogujevci.

Sednica je završena u 11:00.

Zapisnik je sastavilo komisijsko pomoćno osoblje

Predsednica komisije,
Duda Balje
